

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Dato: 15.10.2014
Vår ref.: 140066
Deres ref.: 13/4773

Høring: Ny, utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeperioden

Det vises til departementets høringsbrev av 30. juni 2014 om forslag til ny, utvidet unntaksordning for fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeperioden.

Departementet foreslår å innføre en tillitsbasert unntaksordning med egenerklæring fra foreldrene, der det krysses av for unntaksgrunn for overføring av fedrekvoten eller mødrekvoten til den andre forelder. Etter dagens regler kan kvoten bare overføres hvis forelder er syk eller skadet og derfor helt avhengig av hjelp til å ta seg av barnet. Departementet foreslår at muligheten for unntak også skal gjelde ved arbeidsledighet, arbeidsopphold i utlandet, for selvstendig næringsdrivende, forhold knyttet til den andre forelderens arbeidssituasjon og ved gjennomføring av straff. Det foreslås to alternative modeller. Det ene alternativet er en ordning med etterfølgende stikkprøvekontroll og krav til dokumentasjon i den forbindelse av om vilkårene for unntak var oppfylt. Det andre alternativet er ingen etterfølgende kontroll og ingen dokumentasjonskrav.

Som det fremgår av høringsnotatet, vil de foreslåtte endringene i praksis bare gjelde overføring av fedrekvoten til mor. Bakgrunnen er at de første seks ukene av foreldrepermisjonen er forbeholdt mor, slik at det bare er fire uker av mors kvoteuker som kan overføres til far, og at så å si alle mødre som har rett til det tar ut foreldrepenge i mer enn 10 uker (side 23 og 24 i høringsnotatet).

I høringssvaret til *NOU 2012:15 Politikk for likestilling*, støttet Finans Norge forslaget om en tredeling av foreldrepengeperioden, fordi det vil bidra til å styrke fedres omsorgsdeltakelse og kvinners yrkesdeltakelse. Tredeling av foreldrepengeperioden og utvidelse av fedrekvoten fra 12 til 14 uker ble innført av den forrige regjeringen med virkning fra 1. juli 2013, men ble reversert av den nye regjeringen ved at fedrekvoten ble redusert fra 14 til 10 uker med

virksomhet fra 1. juli 2014. Finans Norge var uenig i Regjeringens reduksjon av fedrekvoten fra 14 til 10 uker. Fedrekvoten er et viktig virkemiddel for å sikre like muligheter i arbeidslivet for arbeidstakere av begge kjønn. Dette underbygges av statistikk fra NAV, som viser at økninger i fedrekvoten fører til at far øker sitt foreldrepermisjonsuttak¹. NAV forventer at uttaket av foreldrepermisjon for far reduseres som en følge av reduksjonen i fedrekvoten. Erfaringer fra Danmark viser det samme. I 2002 fjernet Danmark en fedrekvote på to uker, noe som førte til at færre fedre tok ut permisjon. Vi må forvente at økt mulighet for overføring av fedrekvoten til mor vil føre til redusert permisjonsuttak for fedre.

I prinsippet er det riktig at familiene selv bør kunne velge hva som er hensiktsmessig for dem. Men i praksis har det vist seg at arbeidsmarkedet ikke er modent for å avvikle fedrekvoten. Utviklingen når det gjelder kjønnsbalanse i arbeidslivet går i dag i riktig retning, og kvinner gjør det godt i utdanningssystemet. Men ser man på tallene for hvordan lederstillinger er fordelt på kvinner og menn - både i offentlig og privat sektor - har vi ennå et stykke å gå. Fedrekvoten gir begge kjønn bedre mulighet til å satse både på familien og yrkeskarrieren. Kvoten øker menns faktiske mulighet til å ta ut foreldrepermisjon. Permisjonstiden er ikke lenger mors rettighet, men begge foreldres delte rettighet. Far trenger ikke å forhandle med sin arbeidsgiver om å ta ut foreldrepermisjon.

Forslaget om utvidet mulighet til å overføre fedrekvoten til mor vil føre til en ytterligere svekkelse og uthuling av fedrekvoteordningen. Fordi ordningen skal være tillitsbasert uten krav til dokumentasjon når søknaden fremsettes og med vidtgående unntaksmuligheter, vil forslaget i praksis innebære at det blir opp til foreldrene å vurdere om fedrekvoten skal overføres til mor. Da vil fedrekvoten ikke lenger være en reell kvote som er forbeholdt far, og som arbeidsgivere legger til grunn at far skal avvikle. En tillitsbasert, utvidet unntaksadgang vil trolig føre til redusert uttak av foreldrepermisjon for fedre. Dette vil påvirke kvinners muligheter i arbeidsmarkedet negativt.

Finans Norge går på denne bakgrunn imot forslaget om en ny, utvidet unntaksordning for overføring av fedrekvoten og mødrekvoten i foreldrepengeperioden.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Jan S. Asker
direktør

Anja M. Brodschöll
advokat

¹ Foreldrepenger, engangsstønad og svangerskapspenger – Statistikk per 30. juni 2014 (NAV)